

**Аналіз можливих наслідків реалізації пропозицій
Міністерства доходів і зборів в частині реформування спеціального
режиму оподаткування виробників продукції тваринництва
фіксованим сільськогосподарським податком**

Суть пропозицій Міністерства доходів і зборів:

1. Унеможливлення сплати виробниками продукції тваринництва, птахівництва і рибництва, фіксованого сільськогосподарського податку, незалежно від частки тваринницької продукції в структурі доходів.
2. Забезпечення можливості виробникам продукції тваринництва, птахівництва і рибництва, що мають валовий дохід до 20 млн. грн., перейти на сплату єдиного податку з наступними ставками¹:
 - 1 відсоток доходу для підприємств, що спеціалізуються на продукції тваринництва і рибництва;
 - 1,5 відсотки доходу для підприємств, що спеціалізуються на продукції птахівництва.
3. Перехід на загальну систему оподаткування для підприємств, що спеціалізуються на продукції тваринництва, птахівництва і рибництва, та мають валовий дохід понад 20 млн. грн. в рік.

Можливими наслідками такої зміни в системі оподаткування стануть:

- Збільшення фіскального навантаження на галузь тваринництва;
- Скорочення поголів'я худоби та птиці, особливо в підприємствах, де тваринництво не є основною спеціалізацією, із метою уможливлення подальшої сплати фіксованого сільськогосподарського податку такими підприємствами;
- Скорочення кількості зайнятих в сільськогосподарському виробництві за рахунок скорочення поголів'я.

В таблиці 1.1 наведено розрахунок можливого зростання фіскального навантаження на тваринницьку галузь у разі реалізації пропозицій Міністерства доходів і зборів.

Таблиця 1.1. Розрахунок можливих втрат у разі реалізації пропозицій Міністерства доходів і зборів

	<i>Сільгоспвиробники (фізичні і юридичні особи), які отримують дохід від діяльності у сфері тваринництва, птахівництва і риборозведення, та продуктів їх переробки</i>	<i>Критерій</i>	<i>Єдиний податок, ставка</i>	<i>Втрат, млн. грн.</i>
1.	Сільськогосподарські товаровиробники, які отримують доходи від реалізації продукції тваринництва, рибництва	Обсяг доходу не перевищує 20 млн. грн.	1 % доходу	78,17
2.	Сільськогосподарські товаровиробники, які отримують доходи від реалізації продукції птахівництва	Обсяг доходу не перевищує 20 млн. грн.	2 % доходу	9,167

¹ За умови, що ПДВ не включено до ставки єдиного податку

	<i>Сільгоспвиробники (фізичні і юридичні особи), які отримують дохід від діяльності у сфері тваринництва, птахівництва і риборозведення, та продуктів їх переробки</i>	<i>Критерій</i>	<i>Єдиний податок, ставка</i>	<i>Втрат, млн. грн.</i>
3.	Сільськогосподарські товаровиробники, які отримують доходи від реалізації продукції тваринництва, рибництва	Обсяг доходу перевищує 20 млн. грн.	19 % податок на прибуток	226,149
4.	Сільськогосподарські товаровиробники, які отримують доходи від реалізації продукції птахівництва	Обсяг доходу перевищує 20 млн. грн.	19 % податок на прибуток	12,23
	Загалом			325,7

Джерело: власні розрахунки на основі даних форми статистичних спостережень 50-сг

Таким чином, додаткове фіскальне навантаження на галузь становитиме понад 325 млн. грн., переважно за рахунок великих підприємств, що спеціалізуються на молочному скотарстві та свинарстві. Ця сума перевищить обсяги бюджетної підтримки середньо- і крупно товарних підприємств, що здійснюється в останні роки переважно за рахунок коштів спеціального фонду державного бюджету. Таким чином, тваринники будуть більше сплачувати до бюджету, ніж отримувати бюджетної підтримки, що контрастує із практикою основних конкурентів України, таких як ЄС, Росія і Білорусь.

Насправді, ризик такого суттєвого збільшення фіскального навантаження (на лише на доходи від реалізації продукції тваринництва, але і на рослинницьку продукцію у випадку наявності тваринництва) буде змушувати сільгосппідприємства вирізати поголів'я худоби і птиці у випадку, якщо тваринництво не є основною спеціалізацією господарств. Розрахунки щодо можливого зменшення поголів'я на прикладі 2012 року у припущенні, що від тваринництва відмовлятимуться неспеціалізовані господарства (частка доходів від реалізації продукції тваринництва менше 25 %), наведені у таблиці 1.2.

Таблиця 1.2. Розрахунок можливого зниження поголів'я худоби і птиці в сільгосппідприємствах у разі реалізації пропозицій Міністерства доходів і зборів

Напрямок тваринництва	Поголів'я, всі категорії господарств	Поголів'я, с/г підприємства	Потенціал зниження поголів'я, с/г підприємства	Втрати, % до всього поголів'я	Втрати, % до поголів'я с/г підприємств
ВРХ	4503900	1505600	315477	7 %	21 %
свині	7515800	3545200	768337	10 %	22 %
птиця	213853900	117640400	9559046	4 %	8 %

Таким чином, можна зробити висновок, що у разі реалізації пропозицій Міністерства доходів і зборів, поголів'я ВРХ в сільгосппідприємствах знизиться на 21 %, свиней – на 22 %, птиці – на 8 %, що матиме непоправні наслідки для вітчизняного тваринництва.

Зменшення поголів'я призведе до зменшення виробництва продукції тваринництва, а саме: ВРХ, свиней, птиці у живій масі, молока та яєць. В таблиці 1.3 наведені розрахунки втрат економіки від зменшення валового виробництва продукції тваринництва внаслідок скорочення поголів'я у разі реалізації пропозицій Міністерства доходів і зборів.

Таблиця 1.3. Розрахунок можливих втрат від скорочення виробництва продукції тваринництва у разі реалізації пропозицій Міністерства доходів і зборів

	<i>Поголів'я, с/г підприємства, тис. голів</i>	<i>Скорочення поголів'я, тис. голів</i>	<i>Вихід продукції, кг(шт)/голову</i>	<i>Вартість продукції, грн/кг(шт, без ПДВ</i>	<i>Втрати від скорочення виробництва продукції, млн. грн</i>
ВРХ, жива маса	1 506	315	110	12,6	436
молоко (корови)	575	121	4 664	2,7	1 496
свині, жива маса	3 545	768	117	16,1	1 451
птиця, жива маса	117 640	9 559	10	12,6	1 205
яйця (курки-несучки)	40 347	3 278	293	0,6	596
<i>Втрати всього</i>					<i>5 183</i>

В цілому, втрати від скорочення виробництва продукції тваринництва сягнуть близько 5 млрд. грн. без врахування ПДВ та близько 6 млрд. грн. в ринковому еквіваленті. Це призведе до скорочення загального обсягу ВВП сільського господарства України на 2 %, ВВП створеного сільськогосподарськими підприємствами – на 5 % та ВВП тваринництва створеного сільськогосподарськими підприємствами – на 17 %. Одночасно зменшення пропозиції продукції тваринництва на ринку призведе до зменшення експорту та збільшення імпорту даної продукції, що погіршить зовнішньоторговельне сальдо на 650 млн. дол. США.

Ще одним супутнім наслідком стане зменшення кількості зайнятих в сільській місцевості, адже на тваринницький напрямок припадає основна зайнятість в сільському господарстві в цілому. Розрахунок можливого зниження кількості найнятих працівників в сільськогосподарському виробництві наведений в таблиці 1.4.

Таблиця 1.4. Розрахунок можливого скорочення кількості найнятих працівників у разі реалізації пропозицій Міністерства доходів і зборів

	<i>Поголів'я, с/г підприємства, тис. голів</i>	<i>Кількість зайнятих працівників, чол./тис. голів</i>	<i>Зменшення поголів'я, тис. голів</i>	<i>Скорочення працівників, чол.</i>
ВРХ	1 506	110	315	34 797
свині	3 545	32	768	24 333
птиця	117 640	0,25	9 559	2 390
Всього				61 520

Таким чином, скорочення кількості найнятих працівників в сільській місцевості може становити понад 60 тис осіб, або приблизно 10 % від загальної кількості персоналу в сільськогосподарському виробництві.